

Sygn. akt V U 1034/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 r. w Kaliszu

odwołania P. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 15 lipca 2016 r. Nr (...)

w sprawie P. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o uregulowanie należności z tytułu nieopłaconych składek

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 15 lipca 2016 r. znak (...) w ten sposób, że ustala, iż P. P. nie posiada zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2006r do listopada 2006r.

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.07.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. określił wysokość zadłużenia P. P. z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych za okres od lipca 2006r. do grudnia 2006r., w kwocie 1 014,16zł z odsetkami wynoszącymi na dzień wydania decyzji kwotę 1 110zł. Organ rentowy ustalił bowiem, że od kwietnia 1999r. do kwietnia 2009r. nie złożył deklaracji rozliczeniowych ani nie wyrejestrował działalności, a miał w tym czasie obowiązek deklaracje składać i należne składki opłacać, czego nie czynił.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu P. P. domagając się uchylenia powyższej decyzji, gdyż działalności nie prowadził już od 1 maja 2005r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania,

Sąd ustalił i zważył co następuje.

Poza sporem jest, że P. P. prowadził działalność gospodarczą i ostatnią deklarację rozliczeniową do ZUS złożył w dniu 24.04.1999r.

Wpisu do ewidencji działalności dokonał z dniem 24.03.1999r. z oznaczeniem przedsiębiorcy: (...) P. P..

Jako przedmiot działalności wpisano handel, montaż, serwis filtrów i urządzeń do oczyszczania wody (zaświadczenie k 46).

Była to dodatkowa działalność odwołującego się poza jego zatrudnieniem, bowiem od 06.05.1993r. do 08.08.2003r. pozostawał w stosunku pracy w (...)sp z o.o. Następnie od 1.07.2003r. do 31.12.2003r. był pracownikiem (...) S.A. i od 16.12.2004r. do 16.03.2005r. (...) Sp.z o.o. na podstawie umowy o pracę z 16.12.2014r. i następnie umowy z 16.03.2005r. na czas nieokreślony (świadczenia pracy k 29-37).

Działalność zarejestrowana w 1999r. służyła zdobyciu środków na rehabilitowanie niepełnosprawnego dziecka urodzonego w (...)r., ale stopniowo była ograniczana po podjęciu innej pracy zawodowej, aż faktycznie odwołujący się zaprzestał jej wykonywania, gdyż nie miał jak pogodzić instalowania filtrów wodnych z obowiązkami pracowniczymi..

Praca dla (...) sp. z o.o.była bowiem pracą menadżera sieci restauracji. odbywała się głównie w miastach gdzie znajdowały się restauracje (tj. w W., W. (1), P.) Była bardzo absorbująca, wiązała się ze stałą nieobecnością w domu, wykluczała zajmowanie się działalnością w zupełnie innej branży, ostatecznie został z niesprzedanymi filtrami i nie miał nawet możliwości rozliczenia nadpłaty z tytułu podatku VAT.

(dowód - zeznania P. P. k 24)

W dniu 30.09. 2006r. P. P. rozwiązał za porozumieniem stron ze swym pracodawcą umowę o pracę ze skutkiem na 30.10.2006r., a w dniu 11.11.2006r. zawarł umowę spółki cywilnej pod nazwą (...) s.c., której przedmiotem jest gastronomia (restauracje, bary, catering itp.) Umowa przewidywała wejście w życie z dniem 1.12.2006r.

(dowód: pismo o rozwiązaniu umowy o pracę k 41, umowa spółki k 43-45)

W dniu 14.11.2006r. odwołujący się zgłosił w ewidencji działalności prowadzonej przez Wójta Gminy Ź. zmianę punktów dotyczących przedmiotu działalności na dotyczącą gastronomii, zgodnie z umową spółki.

(dowód – zaświadczenie k 47)

Poza sporem jest, że odwołujący się po 24.03.1999r. nie składał deklaracji w ZUS mimo, że zaprzestał zajmować się filtrami wodnymi. podobnie nie składał deklaracji podatkowych, uczynił to dopiero w dniu 25.07.2008r., za okres wsteczny od maja 2005r,

W deklaracjach podatkowych VAT za miesiąc maj 2005r.i czerwiec 2008r. odwołujący się wskazał zerową podstawę opodatkowania z tytułu transakcji podlegających opodatkowaniu tym podatkiem. W obu też wykazywał jako przeniesienie kwoty nadwyżki z poprzednich deklaracji w wysokości 1101zł.

W deklaracjach dla podatku VAT-7 złożonych w dniu 25.07.2008r. odwołujący się od maja 2005r. do czerwca 2008r. nie deklarował żadnych dostaw towarów i świadczenia usług ani nabycia towarów i usług. Wykazywał wyłącznie kwotę nadwyżki z poprzedniej deklaracji do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy.

(dowód- zaświadczenie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z 15.07.2016r.)

Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi: wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Stosownie do art.66 ust.1 pkt 1 lit.c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z 27. 08.2004r. (tj Dz.U.2015 poz.581l)

obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby prowadzące działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Ubezpieczenie zdrowotne takich osób powstaje z mocy prawa i trwa przez cały okres spełniania warunków, zatem nie jest wymagane potwierdzenie podlegania temu ubezpieczeniu przez decyzję NFZ i organ rentowy może samodzielnie orzec o wysokości zobowiązania składkowego, o ile tylko spełnione są warunki do istnienia tytułu ubezpieczeń społecznych.

Sąd orzekający podziela w tej mierze stanowisko jakie wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29.01.2014r. w sprawie IIUZ 70/13.

Zgodnie z art.6 ust 1 pkt. 5, art.12 ust 1. ustawy z dnia 13.10 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016r.poz. 34 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym; emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu podlegają m.in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą. Za osobę taką- w myśl słowniczka zawartego w art.8 ust.6 cyt.. ustawy – uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Stosownie do treści art, 13 ust 4 cyt. ustawy – obowiązek ubezpieczenia powstaje w stosunku do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności i trwa do dnia zaprzestania wykonywania działalności.

Ustawa z dnia 19.11.1999r. – Prawo o działalności gospodarczej (Dz. U. 101 poz. 1178 ze zm.) nie wyróżniała czasowego zaprzestania wykonywania działalności, natomiast art. 88 e ust 1 pkt 1 ustawy stanowił, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej podlega wykreśleniu w przypadku m.in. zaprzestania działalności. Zatem obowiązkiem osoby zaprzestającej wykonywania działalności, nawet na pewien okres, jest dokonanie takiej czynności, Zewnętrznym przejawem woli zaprzestania działalności gospodarczej jest złożenie wniosku o jej wykreślenie z ewidencji (patrz wyrok NSA z 12.01.,1994r. sygn. akt SA 835/94).

W okresie objętym zaskarżoną decyzją instytucja zawieszenia prowadzenia działalności nie była znana w prawie, a zawieszenie działalności zostało wprowadzone do regulacji ubezpieczenia społecznego dopiero wskutek zmian w prawie obowiązujących od 20.09.2008r. (Dz.U.2008. nr 141 poz 888 art.7).

Przy braku w spornym okresie instytucji zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynikał z przepisów prawa i nie był uzależniony od woli ubezpieczonego czy organu rentowego.(patrz wyroki SN z 19.03.2007r.III UK 133/06, czy z 30.11.2005r. IUK 95/05)

Skutek w postaci ustania obowiązku ubezpieczenia następował wraz z wykreśleniem wpisu pozarolniczej działalności gospodarczej z ewidencji lub odnotowaniem przerwy w jej prowadzeniu. Natomiast faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności mogło prowadzić do ustania obowiązku ubezpieczenia (patrz wyrok SN z 11.01.2005r. IUK 105/04).

Jest w orzecnictwie sądowym już ugruntowany pogląd, że o istnieniu obowiązku podlegania ubezpieczeniu przez osoby prowadzące działalność gospodarczą decyduje faktyczne prowadzenie czynności, a nie kwestie związane z uzyskiwaniem przychodu czy z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem czy zgłaszaniem przerw w prowadzeniu działalności.

Są to kwestie mające znaczenie w sferze dowodowej, a nie przesądzają same w sobie o podleganiu ubezpieczeniu (patrz wyroki SN z 04.01,2008r. sygn. IUK 202/07, i sygn. IUK208/07, wyrok S.A. w Białymstoku z 24.06.2008r.IIIAUa 534/08, wyrok SN z 11.04.2008r.sygn. IUK 297/07, wyrok SN z 1 9.03.2007r.sygn.IIIUK 133/06).

Przytoczone orzeczenia wskazują przy tym zgodnie i konsekwentnie na decydujące znaczenie dowodów przedstawionych w konkretnej sprawie dla ustalenia okoliczności faktycznych dotyczących prowadzonej działalności, z uwagi na indywidualne sytuacje mogące mieć miejsce w każdym ocenianym przypadku.

W przypadku sporu co do podlegania obowiązkowi ubezpieczenia ciężar dowodu spoczywa na ubezpieczonym (wyrok SN z 4.04.2008r. IUK 293107).

W niniejszej sprawie okoliczności faktyczne świadczą, że w okresie od lipca 2006r. odwołujący się już nie zajmował się instalowaniem filtrów wodnych. Nie miał na to czasu zajęty pracą zawodową wykonywaną w innej branży i to wymagającej jego obecności w kilku miastach. Potwierdzeniem tego jest brak obrotów z działalności dających możliwość odliczenia nadpłaconego podatku VAT.

W ocenie Sadu odwołujący się w 2006r. nie prowadzi działalności gospodarczej o pierwotnie zgłoszonym przedmiocie (filtry wodne), ale sytuacja taka miała miejsce tylko do listopada, bowiem od grudnia powstał nowy tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym z racji założenia spółki cywilnej (w celu prowadzenia restauracji), co do której umowa weszła w życie właśnie z dniem 1 grudnia 2006r.

Sąd przy tym oparł się na dacie wejścia w życie umowy spółki wpisanej w umowie jako pierwsza i nie brał pod uwagę skreślenia oraz wpisania nowej daty 18.01.2007r. gdyż zmiana ta jest wpisana tylko odręcznie, nie zawiera żadnej parafki i nie wiadomo kiedy została naniesiona. Potwierdzeniem uruchomienia nowego przedmiotu działalności gospodarczej jest zgłoszenie w dniu 14.11.2006r. wniosku o zmianę w ewidencji działalności.

P. P. jako wspólnik spółki cywilnej ewidentnie podlegał zatem ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ponownie od grudnia 2006r.

Skoro jednak nie prowadził działalności gospodarczej od lipca 2006r. do listopada 2006r., to nie podlegał w tym czasie ubezpieczeniu zdrowotnemu i nie jest zobowiązany do zapłaty zaległości składkowych za ten okres.

Zgodnie z treścią art. 6.ust.i pkt.5 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. 11 z 2007r. poz.74 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, a zgodnie z treścią art.12 pkt.1 tej ustawy również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Z kolei jak wynika z treści art. 46 ustawy systemowej płatnik składek jest obowiązany, bez uprzedniego wezwania przez ZUS, według zasad wynikających z przepisów ustawy opłacać, potrącać rozliczać składki na ubezpieczenia społeczne pracowników, za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym zatrudnia pracowników, Osoba, która nie dopełniła obowiązku zgłoszenia do ubezpieczenia pracowników i nie odprowadziła składek na ich ubezpieczenia społeczne, podlega szczególnemu reżimowi odpowiedzialności, gdyż od zaległości składkowych, tak samo jak podatkowych, pobiera się odsetki za zwłokę bez względu na to z czyjej winy powstały te zaległości. Istnieje bowiem ścisły związek pomiędzy powstaniem zaległości w opłacaniu należnej składki na ubezpieczenia społeczne z opłaceniem z tego tytułu odsetek.

Tym samym pozostaje bez znaczenia czas ujawnienia niedopłaty nieświadomość płatnika i postępowanie organu rentowego, który wcześniej nie zwrócił uwagi na błędne opłacania składek, bowiem to odwołujący nie dopełnił swego obowiązku.

Odsetki, to jak wynika z treści art. 23 ustawy systemowej, należne są one od nie opłaconych w terminie składek na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z 29.08.1997r. - Ordynacja podatkowa.

Jest to postanowienie kategoryczne i nie zezwalające na wnikanie, z czyjej winy powstały te zaległości (podobnie wypowiedział się kilkakrotnie Naczelny Sąd Administracyjny, w wyroku z dnia 23 stycznia 1985 r., sygn. akt SA/Lu

828/85, "Przegląd Orzecznictwa Podatkowego" z 1992 r. nr 1, poz. 27, oraz w nie publikowanych wyrokach z dnia 9 stycznia 1997 r., sygn. akt I SA/Po 876196 i z dnia 11 marca 1998 r., sygn. akt SA,/Sz 418/97).

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w pkt 1 wyroku.

W pozostałym zakresie tj, co do grudnia 2006r. decyzję należy uznać za prawidłową i zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w pkt 2 wyroku.